

SCI-CONF.COM.UA

CURRENT TRENDS IN SCIENTIFIC RESEARCH DEVELOPMENT

**PROCEEDINGS OF VII INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
FEBRUARY 13-15, 2025**

**BOSTON
2025**

CURRENT TRENDS IN SCIENTIFIC RESEARCH DEVELOPMENT

Proceedings of VII International Scientific and Practical Conference
Boston, USA
13-15 February 2025

Boston, USA

2025

UDC 001.1

The 7th International scientific and practical conference “Current trends in scientific research development” (February 13-15, 2025) BoScience Publisher, Boston, USA. 2025. 676 p.

ISBN 978-1-73981-122-8

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Current trends in scientific research development. Proceedings of the 7th International scientific and practical conference. BoScience Publisher. Boston, USA. 2025. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/vii-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-current-trends-in-scientific-research-development-13-15-02-2025-boston-ssha-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: boston@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2025 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2025 BoScience Publisher ®

©2025 Authors of the articles

УДК 598.288.5:[591.522:712.253](477.44-25)

**ПРОСТОРОВИЙ РОЗПОДІЛ ДРОЗДІВ (TURDUS)
У ПАРКАХ М. ВІННИЦІ**

Матвійчук Олександр Анатолійович,

к.б.н., доцент

Любчик Андріана Василівна,

Юра Жасміна Романівна,

Віліжінська Вікторія Вікторівна,

студенти

Вінницький державний педагогічний

університет ім. М. Коцюбинського

м. Вінниця, Україна

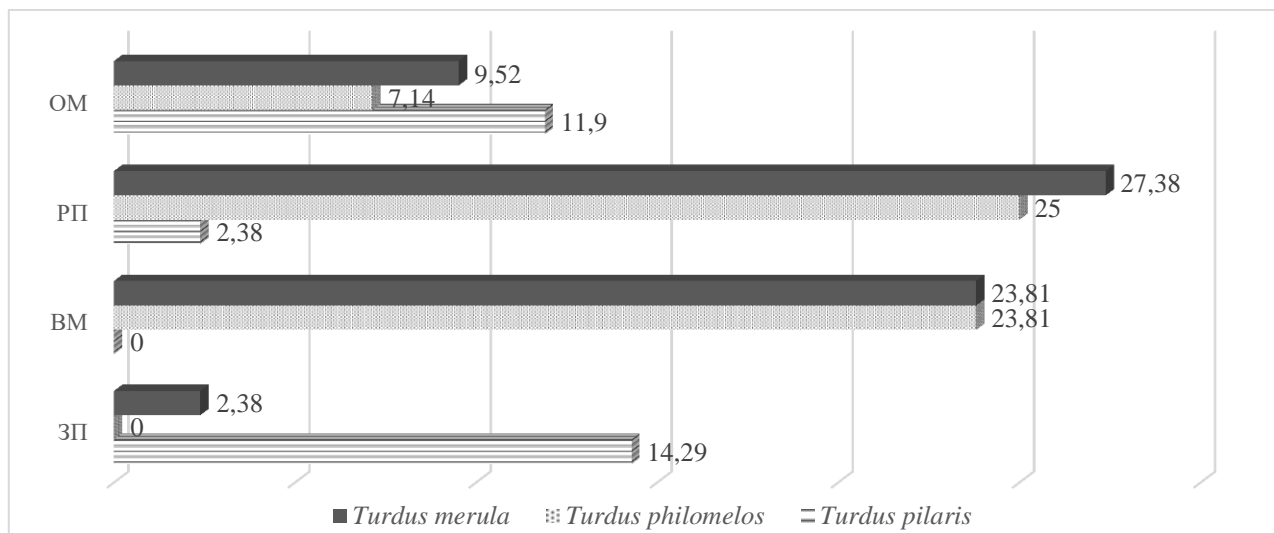
Анотація: У 2022-2024 роках проведені обліки чисельності та видового складу дроздів у парках м. Вінниця. Встановлені чинники, які впливають на просторовий розподіл птахів роду *Turdus*: наявність і сезонний характер кормової бази, погодні умови та фенологічні зміни у природі, відповідність деревних насаджень гніздовим потребам птахів.

Ключові слова: дрозди, *Turdus*, *Turdus merula*, *Turdus philomelos*, *Turdus pilaris*, м. Вінниця, просторовий розподіл, орнітофауна міст.

Урбанізація, як глобальний процес, істотно впливає на тваринне населення міст, зокрема на фауну птахів. Парки, як осередки природного середовища в умовах міста, є важливими для збереження біорізноманіття, в тому числі й для різних видів дроздів. Метою нашого дослідження стало вивчення просторового розподілу різних видів дроздів у парках м. Вінниця та виявлення факторів, що визначають їхнє поширення. Обліки чисельності та видового складу дроздів у різних парках міста були проведені в різні сезонні періоди 2022-2024 років.

Аналіз даних, зібраних у 5 міських біотопах, дозволив нам визначити деякі закономірності сезонних змін у чисельності дроздів.

Один з ключових моментів полягає в тому, що не всі види дроздів, які зустрічаються в міських умовах, залишаються там протягом усього року. Наприклад, співочий дрізд, зважаючи на свій статус, повністю зникає з міських орнітоценозів взимку (рис. 1-5).

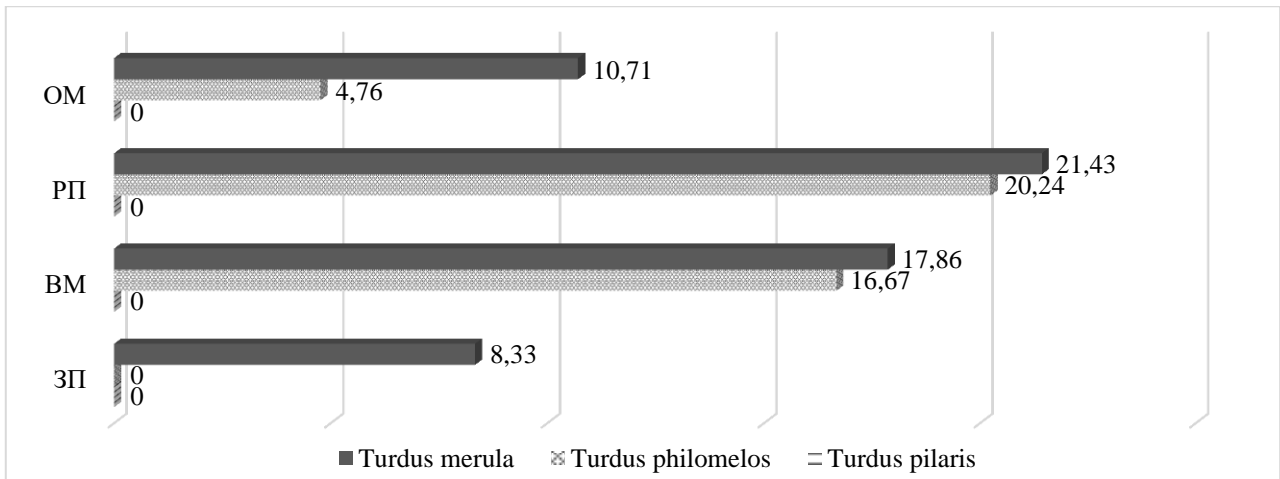

Рис. 1. Чисельність птахів роду *Turdus* у П'ятничанському лісі (по сезонах)

У П'ятничанському лісі спостерігається значна концентрація популяцій *Turdus merula* Linnaeus, 1758 та *Turdus philomelos* C. L. Brehm, 1831, особливо під час весняного та репродуктивного періодів. Цей ліс характеризується відносно низьким рівнем антропогенного тиску і рекреаційного навантаження. Велика кількість місць, придатних для гніздування, сприяє успішному розмноженню цих видів дроздів. Сукупність таких параметрів робить біотоп важливим для гніздування також й інших представників авіфауни регіону [1, с. 194].

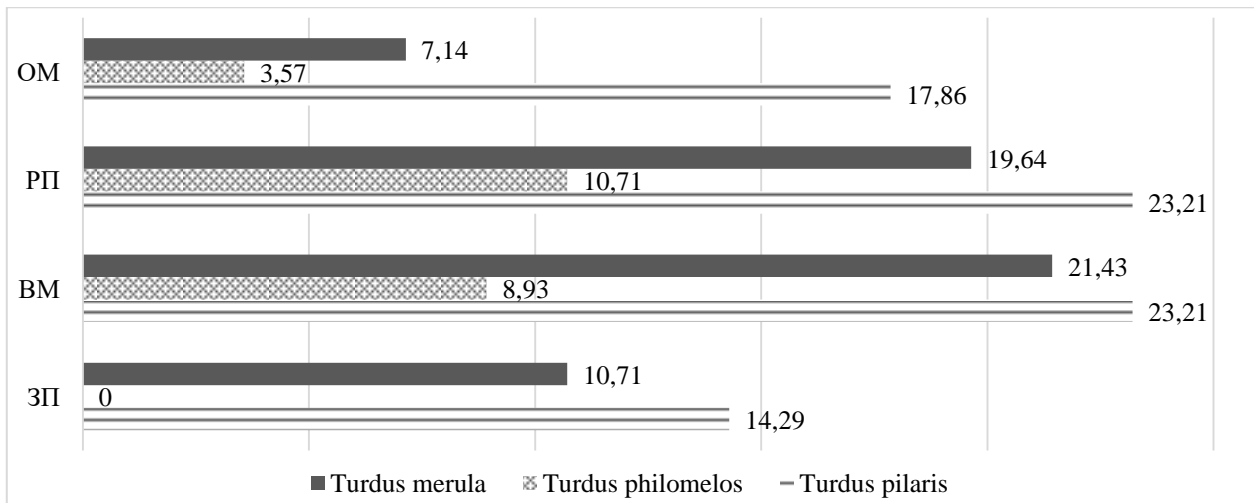
Однак, високий ступінь зімкнутості крон не є сприятливим для гніздування *Turdus pilaris* Linnaeus, 1758. Через те, що дослідження проводилися у внутрішній частині лісу, *T. pilaris* зустрічався рідко. Цей вид був зафіксований лише на одній ділянці – у прибережній смузі ставка «Гуральня».

У міському лісопарку *T. pilaris* повністю відсутній (рис. 2). Цей вид уникає густих, затінених насаджень, де немає розвиненого підліску, достатньої кількості природних галявин або заростаючих вирубок.

Рис. 2. Чисельність птахів роду *Turdus* у міському лісопарку (по сезонах)

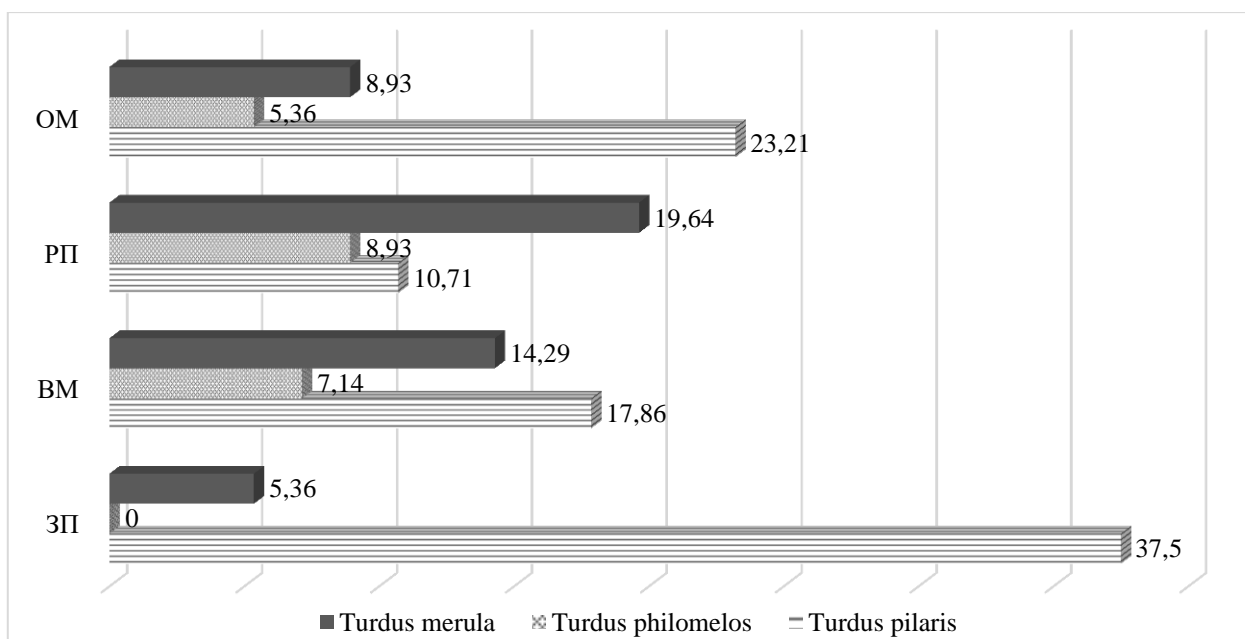
У межах досліджуваного біотопу спостерігалася значна концентрація популяцій *T. merula* та *T. philomelos*. Обидва види виявляли сезонні коливання чисельності, аналогічні до тих, що спостерігалися у П'ятничанському лісі. Так, в обох оселищах упродовж всіх сезонів, за винятком зимового, домінував *T. merula*. Цей вид є осілим на досліджуваній території, тому має перевагу, оскільки першим займає оптимальні місця для гніздування.

Рис. 3. Чисельність птахів роду *Turdus* Центрального парку (по сезонах)

У Вишенському парку спостерігається помітне зниження щільності популяцій *T. merula* та *T. philomelos* порівняно з іншими дослідженими міськими парками (рис. 4). Аналіз чинників середовища свідчить про те, що ключовими лімітуючими факторами є високий рівень рекреаційного

навантаження на біотоп та дефіцит площ з розвиненим підліском, необхідним для гніздування цих видів птахів.

Рис. 4. Чисельність птахів роду *Turdus* у Вишенському парку (по сезонах)

Причини низької щільності популяції *T. merula* також може полягати у тому, що ці птахи часто будують свої гнізда прямо на землі або на невисоких пенях. Такі гнізда є легкою здобиччю для численних бездомних котів і собак, яких активно підгодовують, особливо в південно-західній частині парку. Для котів навіть облаштовано спеціальні зимові будиночки. Відсутність систематичної програми стерилізації цих тварин призводить до їх неконтрольованого розмноження, що, в свою чергу, негативно впливає на популяцію *T. merula* та інших потенційних жертв [2, с. 95; 3, с. 129; 4, с. 280].

Результати дослідження показали, що саме в цьому біотопі *T. pilaris* зустрічається найчастіше, у порівнянні з іншими дослідженими оселищами (рис. 4). Чикотні особливо чисельні взимку. У цей час вони збираються у великі групи та кочують у пошуках їжі. Парк є для них привабливим місцем, оскільки тут ростуть горобина та омела, плоди яких є для чикотнів основним раціоном взимку.

Чимало рис подібності з іншими міськими парками простежується у сезонних особливостях просторового перерозподілу птахів роду *Turdus* в межах

ботанічного саду «Поділля» (рис. 5).

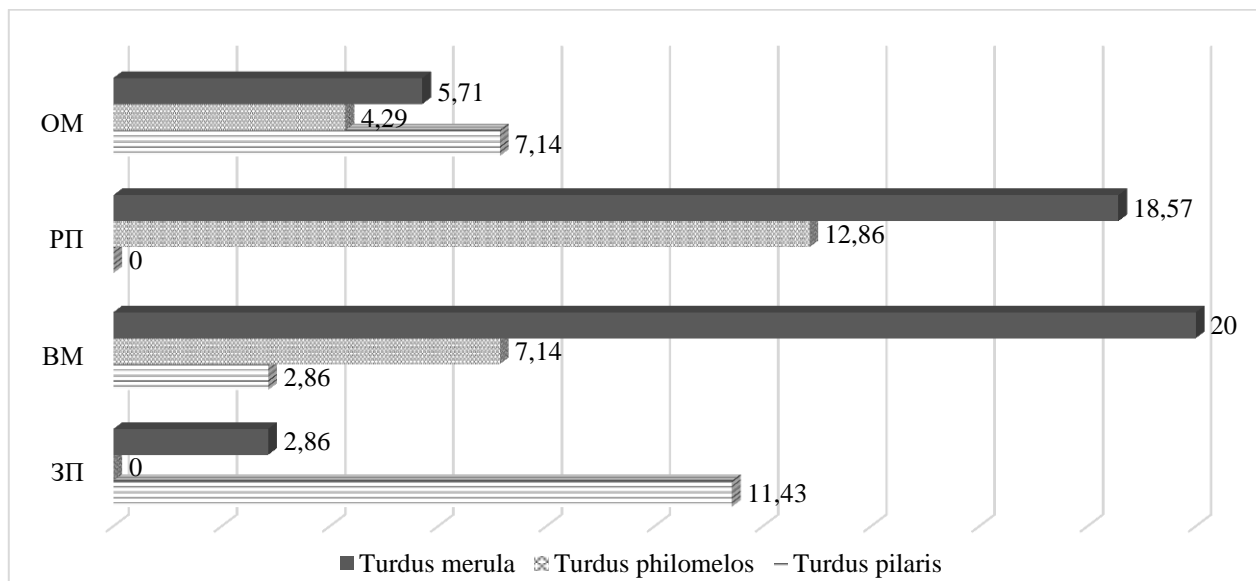

Рис. 5. Чисельність птахів роду *Turdus* у Ботанічному саду (по сезонах)

Взимку у межах даного оселища відмічене помітне домінування за чисельністю *T. merula*. Проте, з початку періоду весняних міграцій, а далі - упродовж репродуктивного періоду, з огляду на зручні для гніздування мікростації, зростає щільність населення *T. philomelos*. Обидва види дроздів успішно гніздяться в подібних за характером умовах: мало відвідуваних людьми кварталах з густим підліском і високим ступенем зімкнутості крон. Деревні насадження подібного типу домінують в межах ботанічного саду «Поділля».

Для *T. pilaris* в межах ботанічного саду, загалом, відсутні оптимальні умови для гніздування, відтак присутність виду можлива виключно в періоди сезонних міграцій та зимівлі. У цей час зграї чикотнів регулярно відмічаються на території ботанічного саду. Їх приваблюють насадження горобини звичайної (*Sorbus aucuparia*), та присутність у кронах дерев омели білої (*Viscum album*), чийі плоди є одним з важливих компонентів зимового раціону.

Таким чином сезонний перерозподіл популяцій дроздів у міських парках визначають: наявність і сезонний характер кормової бази, погодні умови та фенологічні зміни у природі, відповідність деревних насаджень гніздовим потребам птахів. Подібні закономірності простежуються також і в інших

біотопах регіону [5, с. 69; 6, с. 45; 7, с. 98].

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Матвійчук О.А. Окремі аспекти гніздової біології зяблика *Fringilla coelebs* (Fringillidae, Aves) у м. Вінниці та околицях. *Питання біоіндикації та екології*. 2014. Вип. 19, №1. С. 191-197.

2. Матвійчук О.А. Сучасний стан і проблеми охорони авіфауни Вінницької області. *Актуальні питання географічних, біологічних та хімічних наук. Основні наукові проблеми та перспективи дослідження*. Вип. 3. Вінниця, 2006. С.90-91.

3. Матвійчук О.А. Вплив екзогенних чинників на орнітофауну Верхнього і Середнього Побужжя. *Науковий Вісник НЛТУ України*. 2014. Вип. 24.11. С.128-133.

4. Матвійчук О.А., Серебряков В.В. Проблеми охорони птахів заповідних територій Вінницької області. *Зоологічна наука у сучасному суспільстві: матеріали Всеукр. наук. конф.* Київ: Фітосоціоцентр, 2009. С. 279-281.

5. Матвійчук О.А. Авіфауна дендроландшафтів Буго-Деснянського загальнозоологічного заказника. *Науковий Вісник НЛТУ України*. 2015. Вип. 25.3. С.64-70.

6. Матвійчук О.А. Видовий склад та екологічна структура авіфауни Верхнього і Середнього Побужжя. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка. Серія: Біологія*. 2015р. №2 (63). С. 41-46.

7. Серебряков В.В., Матвійчук О.А. Попередня оцінка стану орнітоценозів антропогенних ландшафтів Верхнього Побужжя у гніздовий період. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка. Серія: Біологія*. 2006. № 3-4 (30). С. 94-100.